

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Kmet kot trgovec.

Nekaterim „rodoljubom“ stopajo lasje kvišku, kadar slišijo govoriti o kmetu kot trgovcu, ker mislijo, da hočemo kmete zopet navduševati za konzumne. Toda o tem danes ne bode govora, ampak samo o kmetu-trgovcu, v kolikor trguje s svojimi pridelki.

Bil je čas, ko je delalo našemu kmetu trgovanje z lastnimi pridelki zelo malo skrbi, ker se je gibalo v skromnih mejah. Svoje davke je kmet plačeval v obliki desetine in tlake, za potrebščine glede obleke je skrbela domača hišna obrt in tudi potrebščine glede živeža so se večinoma pokrile z domačega vrta in lastne njive. Leta 1848. pa se je pri nas v Avstriji odpravila desetina, in odslej je moral kmet plačevati svoje davke z denarji in ne več naravnost s pridelki. Dobo, ki je minila z letom 1848, oz. l. 1858, ker je za odpravo desetine in vsega preustroja trebalo enega desetletja, imenujemo naravno dobo, ker so se javna plačila vršila s pridelki v naturi (naravi). Doba, ki je nastala po letu 1848-58, se imenuje denarna doba; ker se pa mnogo dela s kreditom, namesto z denarjem samim, imenujemo jo tudi kreditno dobo.

Kakor hitro je moral odrajtovati kmet plačila v denarju, nastala je zanj potreba, da trguje s svojimi pridelki. Kmet je moral odslej skrbeti, da so prišli kupci na dom po njegove pridelke, ali pa jih je sam peljal na trg, ali pa je potom uzonec in s pomočjo novodobnih prometnih sredstev spravil svoje blago do kupca in v denarje.

Cena pridelkov na trgu je odvisna od velike množine različnih uplivov. Ako je mnogo kupcev na trgu, ki povprašujejo za eno in isto blago, gre cena kvišku; istotako ako se je v drugih krajih le malo tega ali onega poljedelskega predmeta pridelalo; istotako ako se je naenkrat zabranil uvoz kakega pridelka v domačo državo. Cena je celo drugačna v jeseni, drugačna pred božičem, pred velikonočjo, v ranem polletju, ker je tudi povprašanje po poljedelskih pridelkih ob tem času različno. Ker navadno nobena država proti drugi državi ne zapre popolnoma svojih mej, ker nadalje stoji države celega sveta v živahnem medsebojnem trgovanju, zato tudi stanje kmečkih setev in žetev v tujih državah premnogokrat krepko upliva na določevanje cen kmečkim pridelkom na naših domačih trgih.

Podlistek.

Mamice zadnja pot.

Posl. J. Z.

(Dalje.)

Ivana je videla različne ljudi govoriti z Dragotinom, kateri do zdaj niso z njim občevali; a ni si ga upala vprašati, kdo so. Če ga je le vprašala, ji je odgovoril, da prihajajo k njemu, ne k njej, naj se le pomiri.

Velikokrat je zapazila v poslednjem času pri njem močno razburjenost. Pogosto ga je slišala glasno govoriti v svoji sobi — a razumela ga ni. Od dne do dne so prihajali obiski v trgovskih zadevah — v zadnjih dneh še bolj pogosto.

„Le še tri mesece potrpite, gospod Vršaj“ — to je Dragotinov glas.

„Ne morem več čakati“, je odgovoril upnik.

Nekaj trenutkov pozneje zapusti majhen mož Dragotinovo stanovanje. Dragotin ga spremlja po stopnicah, pri vratih še enkrat govori, zopet iste besede. Pobit se vrne Dragotin.

Ivana se trese, ko vidi moža razburjenega. Tesno ji je pri srcu in trese se na celem telesu.

„Dragotin, Dragotin, povej mi, kar si mi do zdaj zamočlal — saj vem, nesreča preti.“

„Pusti me s tvojimi skrbmi, jaz imam misliti dovolj.“

Spustila se je na kolena pred njim kakor dekla: „Dragotin, na kolenih te prosim, ne za se, za Mirka te prosim.“

Pustil jo je klečati in šel v drugo sobo. Ho-

Vse to in na stotine drugih manj in bolj rahlih uplivov na določevanje cen svojim pridelkom moral bi kmet poznati, ko je stopil iz naravne dobe v denarno dobo. Toda bodimo odkriti, ali je poznal kmet trge in njih posebnosti? Ali je bil dovolj pripravljen za trgovanje s svojimi pridelki na svetovnem trgu? Ali je imel za tako trgovanje dovolj znanja? Reči moramo: ne! In kmetu to ni štet v sramoto! Niti vlada niti rodoljubi mu niso šli na roko.

V zadnjem času pa se je katoliško-misleče razumništvo v tem oziru začelo brigati za kmeta. Tudi pri nas Slovenci! Snujejo se zadruge, katerim je namen, spravljati kmečke pridelke skupno v denar. Te zadruge imajo svoje zveze, ki lahko nastavljajo in v istini tudi nastavljajo trgovsko izobražene ljudi, da gredo zadrugam s svojim znanjem in delom pri razpečevanju kmečkih pridelkov na roko.

Na Štajerskem se imamo le začetek. Mlekarska zadruga je prva te vrste gospodarske samopomoči. Oddelček Zadrugne zveze v Mariboru prihaja letos pri prodaji sadja z nasveti in z vabljenjem kupcev kmetom na pomoč. Toda tudi na Štajerskem bo ta oblika dobila kmalu določnejše oblike v blagor ljudstva.

Za kmečko-trgovsko izobrazbo si ometamo posebno veliko od nameravane Zadrugne šole v Ljubljani, ki je tudi delo katoliško mislečih mož. Opozarjamo za to štajerske kmete, da pošljejo letos svoje nadarjene sinove v to šolo, ki v celi Avstriji ne bo imela para.

Denarna doba je za kmeta zelo težavna doba. Zato pa mora biti skrb vsakega, ki ljubi kmečki stan, da mu pomaga z zadrugno organizacijo in s strokovno izobrazbo. Naše mlade krščanske stranke izpolnjujejo v tem oziru po možnosti svojo dolžnost.

Za mejo.

Odkar je liberalna nestrpnost odbila pristaše krščanskih strank od skupnega dela pri družbi sv. Cirila in Metoda, se je v naših vrstah začelo samostojno organizirati obrambno delo za narodno nevarne kraje. Seveda je ta organizacija še le v povojih, kajti vedno še so bili vsi naši pristaši mnenja, da se bo liberalna nadutost plegla in omogočila skupno delo. Od naše strani se je na vse zadnje še celo javno (v Slov. Meščanu) ponudila spr-

va, toda znano je, kako odločno je bila od liberalne strani odbita. To okolnost si je treba posebno dobro zapomniti za naše prvaške javkarje, ki so za vsako liberalno nestrpnost tako radi slepi in gluhi.

Sedaj, ko je sprava od liberalcev slovesno odklonjena, se bo naša struja s podvojeno silo poprijela obrambnega dela. In sicer bodo organizacijo prevzele naše nepolitičnih društev; kranjska Slov. kršč. socialna Zveza ima že svoj obrambni oddelček, ki je založil vžigalice v korist obmejnim Slovincem; štajerska Slov. kršč. socialna Zveza je izdelala načrt za izobraževalno delo na meji ter stopila v stik s Slov. dijaško zvezo; v tesnem stiku s krščanskim dijaštvom upa svoj načrt tudi polagoma izpeljati. Upamo, da sledijo kmalu tudi tržaška, goriška in koroška Zveza.

Naša nepolitična društva pa morajo zveze v središčih krepko podpirati. V izobraževalnih in drugih nepolitičnih odsekih naj se osnuje obrambni odsek, ki bo, kakor prej podružnice sv. Cirila in Metoda, sedaj v naši organizaciji pobiral doneske za obrambo narodno nevarnih mej. Posebno krepke podpore upamo od naših telovadnih odsekov, ki bodo tudi v tem oziru korakali vsem drugim organizacijam naprej!

Javkanje o nevarnosti ne pomaga nič, ampak tukaj je treba smotrenega, pozitivnega dela!

Politični ogled.

— Pomiloščenje povodom cesarjevega rojstnega dneva. V torek, dne 18. t. m. je objavila uradna „Dunajčanka“ cesarjevo lastnoročno pismo pravosodnemu ministru Kleinu, ki slove: Ljubi Klein! V leto, ko mi spomin na šestdesetletnico, odkar sem zasedel vladarski prestol, donaša toliko znakov ljubezni in udanosti mojih narodov, se spominjam tudi tistih nesrečnikov, ki so se pregrešili proti drž. postavam. Zato odpuščam vsem osebam, ki so se pregrešile, predno se to razglasi, hudodelstva razžaljenja veličanstva ali pa hudodelstva razžaljenja kakega člana cesarske hiše ali pa obeh hudodelstev, če niso v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji, kazni v kolikor se niso že prestale. Ukazujem nadalje, da se ne zasledujejo pred dnem razglasitve storjena navedena hudodelstva. Nadalje odpuščam vsem, ki so bili pred objavo kaznovani v zapor, ki ne znaša

ni iskala. Bila je sicer dobra, a nje srce je bilo preveč posvetno vzgojeno; prava, živa vera in upanje v Boga ji je manjkala.

Poslovodja je stopil pred Ivano in ji rekel: „Milostljiva, odpustite me iz službe. Jaz ne morem biti prisoten poginu trgovine. Ravno je bil tukaj gospod Vršaj, ki je rekel, da je dolg pri njem tako velik; da —“, ni mogel dalje govoriti.

Ivana je zakrila lice z rokami in jokala. Pri njenih nogah je igral Mirko s konjičkom. Ko je zapazil solze v materinih očeh, je pustil igro in zrl žalostno mater v obraz.

Poslovodja ji je svetoval, naj vse proda; to je edina pot, rešiti se sramotnega pogina. Ker lastnega premoženja ni imela, da bi dolg plačala, morala se je udati nasvetu prijatelja.

„Prevzamite celo stvar vi“, ga je prosila, „jaz sem ženska; prosim vas, storite to otroku na ljubo, ki nima več očeta!“

On je obljubil.

Četrt leta pozneje se je preselila Ivana z Mirkom v priprosto stanovanje, ležeče v oddaljenem delu mesta. Dolg je skoraj vso hišo z poslopjem vred požrl. Vršaj se je znal okoristiti. On je bil, ki je Dragotinu za igranje dajal denar.

Vedno večje svote mu je ponujal, in Dragotin jih je sprejel. Sreča se je menjavala, izgubljal je, a zopet dobival. Se vedno je upal, ali upanje ga je varalo. Vršaj ga je silil, da plača, in prišel je usodepolni dan.

Ivana se je živela z ročnim delom. Skrivala je svoje ime, kolikor je mogla. Sramovala bi se,

več kakor dva tedna, ali pa v denarno kazen, ki ne presega 150 kron, če prej še niso bili kaznovani in če še niso prestali kazni. Nadalje se odpušča, če je kdo obsojen v zapor in pa v denarno kazen, če ne presegata kazni dveh tednov. Opušča vsem, ki so bili obsojeni pred razglasitvijo pomiloščenja v zapor ali denarno kazen treh mesecev, če niso še bili prej kaznovani, posledice obsodbe, da ne smejo izpolnjevati gotovih pravic, mest in pooblastil, kakor tudi izgubo aktivne in pasivne volilne pravice v javne zastoje. Nadalje se odpušča ostanek kazni 752 jetnikom, ki se izpuste iz zapora 18. avgusta. Sedanje pomiloščenje prekaša glede na obseg ono ob vladarjevi petdesetletnici.

— Na Ogrskem so sestavili volivno reformo, ki ima prozoren namen, vse nemažarske narodnosti oropati pravičnega zastopstva. Weckerle je vladarju ponudil svojo ostavko, ako ne potrdi reforme. — Mažarski orožniki so napadli hrvaške romarje in jim strgali cerkvene zastave in valjali po blatu. Zastava so imele hrvaške kokarde.

Mala politična naznanila.

Dne 13. avgusta: V Išli dospe tudi nemški prestolonaslednik, da čestita cesarju Francu Jožetu k 60 letnici. — V Besanconu na Francoskem je prišlo med štrajkujočimi delavci in oboroženo močjo do spopada. Vojaštvo je moralo streljati. — V Tabrisu v Perziji so šahovi pristaši streljali na ameriški konzulat in razstrelili zastavo Združenih držav.

Dne 14. avgusta: Vodja avstrijskih nemških krščanskih socialcev in nižjeavstrijski deželni odbornik prelat dr. Scheicher pri prihodnjih volitvah v nižjeavstrijski deželni zbor ne bo več kandidiral. — V Turčiji so se pričele delavske stavke.

Dne 15. avgusta: Srbska skupščina je sprejela v prvem branju zakonski načrt o trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko. — Iz Carigrada je bilo predvčerajšnjim zopet nad 30 oseb pregnanih. Med pregnanci so večinoma sorodniki prejšnjih mogočnejšev. — V Konghanu pri Wuhonu na Kitajskem so se uprli kitajski vojak, ker je poveljnik dal zapreti nekega njihovega tovariša. Uporni vojak so umorili poveljnika in več častnikov ter so pričeli pleniti.

Dne 16. avgusta: Slovence poroča, da se veseljski zarotniki izkušali tudi Slovence pridobiti za svojo akcijo. Dozdej se še ne ve, ali je ta poskus imel kakšen uspeh. — Šahov stric je bil na svojem potovanju napaden. Princ in njegovi sinovi so pobegnili v gore, od spremljevalcev je več oseb ranjenih. — Za turškega poslanika v Parizu je imenovan bivši guverner na Libanonu, katoličan Naum paša.

Dne 17. avgusta: Grof Stürgkh bo imenovan za predsednika avstrijskega „Lloyda“. — V Pragi se je vršil shod veletržcev umetnih gnojil, krme in semen. Zahtevali so trajno komisijo za prodajo in dobavo kmetijskih potrebščin. — Bolgarski knez je pozval zadnji čas večkrat vse divizijske poveljnike bolgarske armade v Sofijo, kjer so se posvetovali o važnih vojaških zadevah. — Z otoka Haiti javljajo, da je odkrila vlada novo zaroto proti državi. Aretiranih je bilo nad 200 oseb.

Dne 18. avgusta: Na Dunaju in po celi državi se je danes cesarjev rojstni dan izredno slovesno obhajal. — Jutri se vrši skupni ministrski svet, ki ga bo vodil zunanji minister Aehrenthal. Pečal se bo z vojnim proračunom. — Angleška namjame posojilo 100 milijonov funtov šterlingov, da pomnoži mornarico.

Knjižnica S. K. S. Z. se nahaja v Koroški cesti št. 5 I. nadstropje. Odprta je med tednom do 7. ure zvečer, v nedeljah in praznikih od 10.—11. ure dopoldne.

Razne novice.

* **Iz pošte.** Poštna oficijantinja Marija Vadnal v Brežicah je dobila mesto poštne odpraviteljice pri poštnem uradu v Dobovi. — Poštni oficijant Ludovik Florenini v Mariboru je imenovan za poštarja v Sp. Dravogradu.

* **Iz pošte.** Poštna upraviteljica gđc. Vaupotič v Palfau je dobila mesto poštne odpraviteljice v Vuhredu.

* **Iz učiteljske službe.** V celjskem političnem okraju so razpisana sledeča učiteljska mesta: Na 2. razredni ljudski šoli v Pernovu mesto nadučitelja in učiteljice; na trirazredni ljudski šoli v Frankolovem mestu učitelja; na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Petru mesto učitelja oz. učiteljice; na trirazredni ljudski šoli v Jurklostru mesto učitelja oz. učiteljice; na enorazredni ljudski šoli pri Sv. Miklavžu nad Laškim mestu šolskega vodje. Prošnje do 15. septembra.

* **V pokoj stopi** g. Gabrijel Majcen, profesor na učiteljsku v Mariboru.

* **Duhovske izpremembe.** P. Juvenal Pihler je prestavljen kot pridigar k Sv. Trojici v Slov. gor.; p. Kasijan Zemljak ostane v Mariboru; preč. g. Janez Bohanec je imenovan dekanom v Šmarju pri Jelšah; č. g. Franc Dobršek, misijonar, je sprejet v lavantinsko škofijo. Č. g. o. Engelbert Polak, minorit je prestavljen iz Dunaja v Gradec.

* **V štajerski ilirski kapucinski provinciji** so sledeče prestave: Celje: P. Hieronim, kot gvardijam v Schwanberg. P. Ladislav vikarij v Celju, P. Ludvik v Krško. Lipnica: P. Kerubin rektor stud., P. Rudolf v Celje kot katehet. Gorica: P. Vilibald kot gvardijan v Škofjo Loko. P. Bonaventura v Škofjo Loko. Krško: P. Ambroz v Škofjo Loko. P. Janez v Lipnico. Celovec: P. Joakim v Gorico. Škofja Loka: P. Metod kot gvardijan v Krško. P. Hugolin v Celje.

* **V kn. šk. dijaško seminarišče** so bili letos na novo sprejeti: Feliks Ilešič od Sv. Andraža v Slov. gor., Jakob Amon iz Virštajna, Alojz Kramberger od Sv. Lenarta v Slov. gor., Franc Krpač iz Šmartna pri Slov. Gradcu, Janez Kovačec od Sv. Petra in P. pri Ptuj, Janez Predikaka iz Sv. Vida pri Ptuj, Alojz Ciglar od Sv. Marka, Alojz Gračar od Sv. Vida pri Planini, Fr. Frielj iz Nazarija, Alojz Farkaš od Sv. Križa pri Ljutomeru, Dominik Čebin iz Trbovelj, Franc Kaiser iz Kamnice, Anton Časl od Sv. Frančiška Ks., Ciril Ličar iz Trbovelj, Anton Tomažič iz Ljutomerja, Alojz Vrhnjak iz Pameč, Jakob Sturm iz Slov. Bistrice, Franc Urleb od Sv. Jurija na juž. žel., Jožef Klobasa od Sv. Jurija na Ščavnici.

* **Vážna ponudba.** C. kr. kmetijska družba v Gradcu želi najpozneje do 31. avgusta izvedeti, kakšno slovenskih izvodov „Kmetijskega knjigovodstva“ bi se razpečalo, da bi vedela, ali ni najda dotično knjige za Slovence prirediti ali ne. Ker je knjigovodstvo tolikanj važno in ker bi bilo pozneje gotovo težko izposlovati slovensko izdajo, naj se hitro zglaši pri centralnem odboru kmetijske družbe kolikor mogoče veliko število naročnikov. Ne samo podružnični udje, ampak tudi drugi naročniki naj pišejo,

da se naročniki. Knjigovodstvo ima tri knjige in bodo stalo s poštnino vred 2 K 40 vin., ker je izdaja subvencionirana. Naj se torej brzo zglaši obilno naročnikov.

* **Obrambno društvo za duhovnike** Lavantinske škofije ima v ponedeljek, to je 24. avgusta 1908 ob pol 3. uri popoldne v obednici bogoslovnice svoj občni zbor. Vabijo se vsi duhovniki.

* **Vlč. g. P. Emeran Slander** je imenovan častnim občanom nemške občine v Apačah za mnoge zasluge v dušeskrbi apačke župnije. Priljubljeni gospod je tretji, katerega je zadela ta čast v Apačah. Pred njim sta le dva grofa, med temi grof Štirk. Iz srca častitam!

* **Opozorjamo** na inserat g. Eneja Madritz v Mariboru, v katerem se priporoča za napravo kmetijskih strojev.

* **Občinam.** Nekatero občino so Slov. kmečki zvezi v Maribor naznanile, koliko sena bo še v njih okrožju letos trebalo. Naznanjamo, da je pisarna S. K. Z. vse te želje sporočila takoj deželni zvezi štajerskih zadrug. Ako bodo prihajala še nadalje kakka naznanila, se bodo tudi ista nadalje naznanila v Gradec.

* **IV. redni občni zbor „Slov. dij. zveze“** se vrši dne 21. avgusta ob 4. uri popoldne v Gorici, v dvorani hotela „Central“. Spored: 1. Branje zapisnika III. rednega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev novega odbora. 5. Narodnostne razmere med goriškimi Slovenci. (Poroča tov. stud. iur. Lavoslav Kemperle.) 6. Izprememba pravil. 7. Slučajnosti. Odbor pozivlja tem potom vse tt. člane, da se gotovo udeležijo občnega zbora. Pa tudi druge prijatelje društva, posebno gg. podporne člane, vabimo, naj prihitijo na „Zvezino“ zborovanje, da čujejo poročilo o delovanju društva v minulem letu.

* **Zgubila** je neka oseba dne 5. t. m. na sejm ali v bližini sejma na Ptuj 10 K. Ako jih je našla poštena oseba, naj jih pošlje pod naslovom: „A. D. pošta restante v Račah, Štajersko.“ (Tri krone si pa lahko obdrži.)

* **Digoše.** V nedeljo, dne 9. t. m. zvečer so neznani zločinci grozno razmesarili fanta Stefana Heler. V bolnišnici pravijo, da bo težko okreval. Ponočnjake pridno zasleduje orožništvo.

* **Mizarji in kiparji, pozor!** Mladi mizarji in kiparji dobijo dobro službo pri kiparskem podjetniku Brugger Gregor, Budapest VI. Lőportar-u 5. Piše se lahko slovenski.

* **Na Brezjah** pri Mariji Pomagaj se bo vršila slovesna obletnica kronanja Matere božje, na angelsko nedeljo, dne 30. avgusta. Pontifikačno sveto mašo in govor bodo imeli prevzvišeni knez in nadškof goriški, dr. Frančišek Sedej.

* **Slovenski liberalci** so ob volitvah navadno zelo verni. Celo drugače pa, ako so volitve proč. Liberalni slovenski list Soča je dne 8. avgusta popolnoma odkrito pisal: „Gotovo je, da prej ali slej odklenka sedanjemu katolicizmu ter da zmaga modernizem.“ Tak duh se širi po vseh liberalnih družtvih in listih!

* **Ploj-Jurtelov list** Novi Slovenski Štajero je proti vsem napadom med Slovenci, vendar čitamo v zadnji številki: „Zvezo lav. dušnih pastirjev, duhovniško društvo v lavantinski škofiji, je škof dr. Napatnik razpustil. Ali se bojite, da bi se nžji duhovniki organizirali in bi bili dobra opora sebi in narodu?“ Ta napad na slovenskega škofa je zelo značilen za list naših miroljubov Ploja in Jurtela, ob enem pa neresničen in zelo nizkoten, ker namiguje, kakor da bi se bilo treba v obrambo naroda

Dobila je deča, kajti izurjena je bila dovolj. Pogosto je delala pozno v noč s solzami v očeh.

Deček je rastel — brez očeta. Kje je bil oče? Še vedno ni bilo poročila o njem. Mogoče je bil pokopan v deročih valovih, pokriva ga zdaj ledena odeja zimska; mogoče je storila krogla konec njegovemu nesrečnemu življenju.

In duša? Ivana se je zgrozila.

Ljubila ga je še vedno iz vse duše, iz vsega srca. Skoraj je bilo, kakor bi ga še veliko bolj ljubila, odkar ga je zgubila.

„O, ko bi le prišel, vse bi bilo zopet dobro.“

A on ni prišel več. Kolikokrat je jokala Ivana!

Ivana je začela moliti. V molitvi ji je postalo srce lažje, v molitvi je začela zopet upati. Nebo je postajalo nad njo zopet vedro. In k tem nebesom je gledala in Gospodu je zaupala.

V žalosti se je močno postarala.

Otrok je vprašal večkrat: „Mati, kje so moj oče?“

In ona je zaplakala.

„Srček, ta je pač umrl.“

In jokal je tudi deček.

II.

Dvajset let je minilo.

Mirko je 24 let star. Študiral je na vseučilišču. „Mati, jaz hočem postati zdravnik“, je rekel. Mati mu ni mogla prošnje odbiti. S kolikim trudom je spravljala denar, da je skončal srednje šole. In stroški so se podvojili — pomnožili, ko je šel na vseučilišče. Toda ena misel je vzdrževala in jo krepila: „Mirko mi bo enkrat bogato povrnil s

hvaležnostjo vsako žrtvo. Kar sem jaz izgubila, najdem zopet pri njem.“

Tako je upala. Pa, žalibog, prazen je bil up; Mirko je pozabil dobre matere.

Mati je molila in prenašala bolešt, ako ravno ji je srce krvavelo. Že davno so se pokazale bele niti, na obrazu pa je počival mir. Stori la je materino dolžnost. Ako otroče hvaležnost: ni bilo, tega ni bila ona kriva.

Imela je le še eno sobico. Tamkaj je delala noč in dan, da si prisluži kruh. Le najpotrebnejše si je pridržala zase, vse drugo je poslala Mirku.

„On me bo zopet ljubil, saj ima dobro srce“, ponavljala je v enomer.

Molila je še bolj iskreno zanj. Saj je vedela, da ga obdajajo tolike nevarnosti.

Pisala mu je, dolgo ni bilo odgovora. Noč in dan so ji misli uhajale k njemu, molila je zanj in jokala.

Kako je takšen postal! Odkar je zašel v roke slabih tovarišev, ki so mu vero iztrgali iz duše, minila je tudi ljubezen do matere. Postala mu je nadležna opominjevalka, hotel je biti prost.

Nekega dne piše materi:

„... Dobil sem tvoja pisma. Ti mi predbaciš, ti me kregaš. Mati, saj te ljubim, pa prost hočem biti.“

Tako milo, tako prijazno je pisala in on je to imenoval očitanje. Govori o ljubezni in vendar ji vseka z vsako besedo novo rano.

Zopet mu piše, dobra mati:

„... Otrok, zašel si na kriva pota. Vrni se, molj zopet, postani zopet veren, kakor si bil dozdaj.“

In pokvarjeni sin odgovori:

„... Jaz naj bomden priden? Sem li kakšno hudo delstvo storil? Tukaj je pač popolnoma drug zrak, nova pota, se odprejo, ko sliši človek profesorje. Jaz naj zopet molim, naj zopet postanem veren? Mati, kdor je enkrat začel dvomiti, je li vse tako, kakor se je kot deček učil, temu se ne ljubi moliti.“

Mati še ne odneha in zopet piše:

„... Dete, moje ljubo, edino dete, s solzami v očeh berem tvoje pismo. Si ti med zveri prišel, da si takšen postal? Mirko, jaz pridem sama k tebi, kakor hitro bom imela potrebne denarje. Saj vem, ko pridem sama, bo zopet vse dobro. Napravila sem ti tudi nekaj sraje in te ti prinesem seboj; po zimi boš mrzlo.“

Mirko je odgovoril:

„Mati, vse je zastoj, če prideš; jaz sem in ostanem brezveren kakor sem.“

Do pozne noči ni mogla zapreti oči. Vedno je videla otroka pred seboj: „Ostanem kakor sem.“

In mati se napoti za izgubljenim sinom. Dolgo je iskala, predno je našla cesto, kjer je sin stanoval; zdaj je bila na mestu. Težka je bila pot k izgubljenemu detetu.

Mirko ni bil sam doma, ko pride mati. Dva dijaka sta bila v njegovi sobi.

Ko je mati, priprosto oblečena, vstopila, je zarudel. Ni našel besede, s katero bi mater pozdravil ob prihodu. Dijaka sta ostala.

(Dalje prihodnjik.)

proti škofu. organizirati. Naš škof pri Ploju pač ne bo, v narodno šolo hodil, to si lahko novoštajerski-janski uredniki enkrat za vselej za uho zapišejo. Neresnica je tudi, da bi škof Zvezo razpustil, ampak ona se je sama prostovoljno razdružila.

* **Sokoli in ljudstvo.** Celjska Domovina št. 91 na str. 2 poroča, da v nekem sokolskem društvu na Spod. Stajerskem niso hoteli sprejeti, nekoga moža za člana z edinim razlogom, ker je — hlapec. Nekateri „gospodje“ so se sramovali, ž njim vred biti člani dotičnega sokolskega društva. Ta dogodek je lepo priporočilo za Sokola, in za „ljudsko“ liberalno stranko!

* **Skupno delo.** Liberalci so v svojih glasilih odklonili skupno delo vseh slovenskih političnih strank pri družbi sv. Cirila in Metoda. Vsled tega nam ne preostane nič drugega, nego da sami pričnemo obrambno delo za naše narodno nevarne kraje. Skrb za to prevzame na Stajerskem S. K. S. Z. v Mariboru. Rodoljubje, podpirajte socialno Zvezo pri tem početju!

* **Liberalna nesramnost.** „Narodni List“ in „Domovina“ se s srditostjo bikoborca Tiberiosa, ki jima je v Celju najbrž tako imponiral, da sta si ga vzela za zgled, zaganjata v bernjo in nesramno napadeta našo duhovščino. Stvar je sama na sebi malenkostna, in le pomanjkanje pametnih misli, na katerem liberalci vedno trpijo, in obenem njihova skrajna nepoštenost in hudobnost nam razložijo zagonetko, kako se sploh morejo ti ljudje v potu svojega obraza truditi, da bi iz mušice napravili slona. Kar se bernje dostaje, je ponekod pisana, in tako del duhovniške plače, podrugod pa je prostovoljna in bi pretežni del ljudstva zameril, če duhovnik ne bi poslal po zbirci. Take prostovoljne darove naše pošteno slovensko ljudstvo lahko in rado utrpi, nepoštenim nasprotnikom pa se je tako najbolje izogniti. Če stajerski slovenski liberalni listi naše duhovnike zmerjajo z malharji, nas ta liberalna nesramnost niti najmanj ne razburja. Saj ni več pričakovati iz liberalnih ust kakšne poštene in dostojne besede. Toda pozabiti ne smejo gospodje, ki pišejo v te liste, da so v svoji mladosti tudi sami prav obilno jedli iz te malhe, in če te malhe ne bi bilo, bi bili najbrž ostali tam, kamor prav za prav sodijo, pasli bi namreč še vedno svinje. Opozarjamo pa še tudi te gospodiče, kakor tudi tiste velike gospode, ki stoje za tema listoma, ter ju vzdržujejo in branijo s svojim vplivom, na neko drugo malho, na tisto od priprostegega ljudstva tolikanj proklinjano in nikdar dovolj proketo malho, v katero venomer drči denar iz zlatih rok naših kmetov, na tisto malho, ki nima dna in ni nikdar dovolj polna ter zahteva plačo za vsak ljudomil (?) nasvet, za vsako besedico in vrstico, na malho liberalnega advokata. Liberalni listi so v svoji neumni strasti zanesli boj tudi na to polje. Mi jim ne bomo sledili, toda branili se bomo vsikdar. In tudi v tem odbojnem stanju je naše geslo: zob za zob!

* **Zblazneli „Tovariš.“** Glasilo liberalnih učiteljev „Učiteljski Tovariš“ od 7. t. m. je od prve do zadnje strani poln samih psov, ki so pa take vrste, da morajo tiste, katerim so namenjene, spraviti le v dobro voljo. V treh dolgoklobasastih člankih so nabrali razkačeni zelenci sledeče rožice: „Ljudje v uredništvu Slovenca dozorevajo za blaznico na Studencu — Znani ekslemenatar laja kakor klerikalno ščene izza varnega plota — Ljudstvu nanosijo lurske vode — Vseznalec, fant vseh fantov, Fr. Terseglav, bodoči kandidat dr. Krekovi služb, je kot napredorasel petelinček hripavo zakukurikal — Mandelj je širokoustnež — Dr. Lampe prostiški hujšakač in imunni celibatar — Vsi trije hrepenijo po gorki človeški krvi — Cigani — seksualni filozofi — režejo učiteljem jermena iz žive kože — obrekljivi fantalini — Ljudje brez otrok in oni, ki je všel iz lemenata — Če ne bo miru, bo prišlo do boja na pesti — lumparija teh inkvizitorjev — Nimaajo zakonskih otrok — Dr. Krekov pons asinorum ni nič proti Lampetovi in Terseglavovi gonji — Poslanec Mandelj se je posluževal laži in ščuval — Božji namestniki so danimno od same pohotnosti in alkohola vsi omotičeni, da ni nobena poštna ženska varna pred njimi — Z lastnim blagom ometajo poštene ljudi — S palico bomo naučili dostojnosti — Klerikalne obrekovalce in tatove časti bo treba prepričati s palicami ali pa s kamenjem, da se učiteljstvo ne da tlačiti v blato — Dr. Evgen Krek je bil svoj čas ateist, to je, ni priporočeval Boga! — itd., itd. Tako pišejo liberalni učitelji, ki so tako občutljivi, če se o njih zapiše le besedica. Kaj bo porekla mladina, ko bo brala, kako pišejo njeni vzgojevalci? Zato je že s pedagoškega stališča nujno potrebno, svariti mladino pred tolikim pohujšanjem in jo obvarovati posledic take vzgoje. Liberalni učitelji nam bodo še hvaležni, da smo v naših izobraževalnih društvih prevzeli skrb za duševni napredek mladine, njim pa s tem dali priliko, da se svojim zmožnostim primerno udeležujejo na gor navedeni način v Tovarišu.

* **Tržne vesti.** Dne 13. avgusta 1908. Promet v zrnu je vedno majhen, ker se niti konsum niti prekupec ne upa na trg. Mlini pokrivajo le prvo potrebo, ker daljših in večjih dobav nimajo. Cene so z ozirom na soboto skoraj neizpremenjene. Ponudbe so sicer obilnejše, vendar lastniki ne silijo z blagom. Večje zanimanje uživa ječmen, akoravno je promet še jako neznan, ker se sedaj fino blago še ne pnuja. V Budinpešti stane pšenica: 11:20 do 11:35, 11:27

do 11:44, 11:35 do 11:53, 11:36 do 11:58, rž 9:25 do 9:45, turšico 7:10 do 7:40, oves 8:10 do 8:45, ječmen 7:80 do 7:90. Moka. Položaj kupčije z moko je postal slabši, ker je zanimanje za kup na dobavo zrginilo. Le za takoj se tu pa tam povprašuje. Cene neizpremenjene. Boljša je kupčija z otrobi. V Budinpešti stane povprečno: pšenična moka št. 0 K 17:70, št. 1 K 17:50, št. 2 K 17:20, št. 3 K 17:—, št. 4 K 16:80, št. 5 K 16:50, št. 6 K 16:20, št. 7 K 15:20, ržena moka št. 0 K 15:10, št. 0/1 K 14:70, št. 1 K 14:30, otrobi fini in debeli K 5:70, rženi K 5:80, do 6/—, fini otrobi za september, december K 5:80, debeli 5:75 do 5:85, klajna moka K 7:70 do 7:90. Sladkor. Sirovi sladkor je zopet napravil korak navzdol.

Mariborski okraj.

m **Za Leitersberg-Krčevino** se je v soboto, dne 15. avgusta ustanovilo izobraževalno društvo, katerega namen bo, širiti narodno probujo v tem kraju. Na ustanovnem shodu, ki je bil vsled slabega vremena malo obiskan, je govoril kaj lepo g. Žebot z njemu prirojeno zgovornostjo. V kratkem je navzočim razložil pomen in namen društva, ter vabil vse brez izjeme, da se oklenejo novega društva. Za njim je govoril g. dr. Kovačič v imenu S. K. S. Z. in g. kaplan Kranjc. Imena odbornikov, ki so se na to izvolili, nam pričajo, da bo društvo tudi krepko delovalo. Le junaško naprej!

m **V nedeljo v Fram!** Fram plava v veselju. V soboto pridejo k nam prevzvišeni knezoški. Ob treh popoldne spremljamo v veličastni procesiji z rač-framskega kolodvora nove zvonove. Vse bo šlo, nikdo neče ostati doma. Godba, strelba, požarna brambura, Marijini družbi, vse bo poveljevalo slovesnost. Ob 6. uri pričakujemo prevzvišenega nadpastirja. Vse se giblje, pripravlja na sijajen sprejem. Na trgu bodo blagoslovili zastavo mladeniške Marijine družbe, delo č. šolskih sester v Mariboru, potem jih spremimo v cerkev. Drugi dan se vrši posvečevanje zvonov, blagoslavljanje novega pokopališča in velikega kipa sv. Družine, krasno delo slovenskega kiparja L. Perko. Zvonovi, pokopališče, kip sv. Družine, mladeniška zastava je stalo velikanske žrtve. In ti dobro, verno slovensko ljudstvo, ti vse to veselo žrtvuješ, zato pa se sedaj tako raduješ. Tedaj v nedeljo v Fram!

m **Romarjem na Gorco** pri Sv. Petru niže Maribora se naznanja, da bo letos v tej cerkvi dne 6., 7. in 8. septembra posebna jubilejna romarska slovesnost in tako prelepa prilika za jubilejne procesije iz bližnjih župnij. Naznanjeni sta od Sv. Barbare in Sv. Martina. Pa tudi daljni romarji se lahko udeležijo teh odpustkov. Preč. kn.-šk. ordinarij je namreč milostno dovolil, da zadobijo takrat jubilejne odpuste vsi, ki pridejo posebej ali pa v procesiji, četudi le pod vodstvom svojih navadnih voditeljev — lajkov do župnijske cerkve Sv. Petra, od koder pa jih spremlja domač šentpeterski duhovnik do romarske cerkve. Na to olajšavo opozarjamo č. dušne pastirje in prosimo, da jo oznanijo svojim vernikom. Veliko jih tako še lahko deležnih postane jubilejnih dobrot in milosti. Prihod procesije naj se po možnosti naznani. Sprejemale se bodo vse tri dni. Za pridige, sv. maše in izpovednike je oskrbljeno.

m **St. Lovrenc** nad Mariborom, ta krasni trg v planinskem raju, vabi k veliki ljudski veselici, katero priredi slovensko kmečko bralno društvo, dne 30. avgusta t. l. ob 5. uri popoldne na vrtu pri g. Skačetu v proslavo šestdesetletnega vladanja Nj. Velikanstva, našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Vspored: 1. Prolog: „Naš presvitli jubilar!“ deklamuje gč. Julka Šlaus. 2. Slavnostni govor: Govori g. dr. Karol Verstovšek. 3. Koncert s petjem in godbo. Pri koncertu svira slavna godba iz Lembaha. Za dobro vsestransko postrežbo je pri-skrbljeno. Ob slabem vremenu se vrši veselica pod streho v Skačetevih prostorih. Vstopnina 60 vinarjev. K obilni udeležbi vabi odbor!

m **Gorica** pri Račah. Neka stajerskijska oseba si prisvaja celo poveljstvo nad cerkvijo. Misli, da imajo stajerskijski cirkovski fare tako moč, da lahko izganjajo duhovnike kedar in kako se jim zljubi. Pozor torej pred stajerskijski cirkovski fare, kajti oni imajo posebne postave in posebne pravice, ker so ravno stajerskijski na slovenski fari! Ime osebe, ki je tako čudnega mišljenja, še za sedaj zamolčimo. — Iz neke bolj revne hiše se je pritožilo, da neke baburčke čudne, neresnične reči kvantajo in kvasijo po vasi o tej pošteni hiši. Tem prerokovalam bodi rečeno, da se bodo kje drugje pomenkovale, ako si še kdaj omislijo take povesne evangelije. — Dne 10. t. m. popoldne je umrla Mar. Pauko. Že skoraj tri leta nismo imeli mrliča v Zgornji Gorici, a sedaj pa kar tekem enega meseca tri.

m **Gor. Sv. Kungota.** Kakor drugod, tako je tudi pri nas napravila suša in potem toča obilno škodo. Ovsa je polovico manje kakor druga leja, zato bodo kmetje ob bregovih težko izhajali s krmo za živino, ker ob hribih tudi sena niso mnogo imeli, otave sploh ne bo treba na kvatemo nedeljo kositi. Toča je največ škodo naredila po gaju. Posestniku Juriju Hejncu je veter podrl skoraj vsa velika sadra drevesa. — Dne 7. avgusta smo imeli občinske volitve. Pri nas imamo dve stranki: spodnjo in zgornjo. Zmagala je v 3. in 2. razredu zgornja stranka, v 1. spodnja stranka. Izvoljeni so v tretjem razredu: Henrik Walher z 48 glasovi, Jožef

Merdonik 40, Matija Hlade 34, Andrej Rojko 34. Namestnikom Jožef Dobaj 43, Janaz Likašec 30 glasovi. V 2. razredu Feliks Skribl 17, Jožef Maier 15, Franc Pahernik 15, Franc Bauman 10 glasovi. Namestnikom Janez Flakus 15, Lederer 9 glasovi. V 1. razredu baron Eger 5, Kluk 5, Gamzer 5, Stelcer 5 glasovi. Namestnikom Šebeder Lorenc 4, Matija Wrus 4 glasovi. V nedeljo 23. avgusta je pri Majeru „Bauernversammlung“, tako sem čital na lepah; kdo bo prišel, ne vemo, dobro bi bilo, da bi Kmečka zveza napravila enkrat kakšno zborovanje. Našega poslanca bi radi videli enkrat.

m **Sv. Martin** pri Vurbergu. Tudi pri nas se spominjajo stari vojaki, veteranci, cesarsko-jubilejne slavnosti ter bodo imeli prihodnjo nedeljo, dne 23. t. m. ob pol 10. uri sv. mašo; zbrali se bodo ob pol 9. uri v Spodnjem Dupleku pri Kapeli, ter bodo pod zastavo korakali k službi božji; nato se vrši po večernicah na vrtu, gostilničarja Pessel koncert in prosta zabava; pri koncertu deluje domači tamburaši. Vstopnina prosta. Na obilni obisk vabi tamb. zbor.

m **Slovenska Bistrica.** V nedeljo, dne 16. avg. smo si ustanovili Mladeniško zvezo za slovenjebistriško župnijo. Slovenjebistričanov nas je bilo 30 fantov, prišli so pa tudi iz sosednih župnij. Mladenič Jožef Cvahte nas je prva prisrčno pozdravil. Nato smo volili odbor. Za predsednika je bil izvoljen Jožef Cvahte, za podpredsednika F. Žolgar, za tajnika A. Vošinek, za blagajnika M. Kostaj. Govorilo je več mladeničev o mladeniški organizaciji.

m **Sentjanž** na Drav. polju. Z loparjem po kaplanu. Duhoviti in veleučeni dopisnik Narodnega Lista v št. 32, ki podaja iz obilnih svojih duševnih zakladov krasne proizvode tudi ptujskemu Stajercu, Novemu Slovenskemu Stajercu, in baje tudi ljubeznjivi tetki Domovini, je tokrat mahnil močno s svojim loparjem po gospodu kaplanu, pa ni ga zadel, ker duhovni očče še nosi glavo po koncu. Ta šmentani lopar išče dopisnika, zato pa le po kaplanu, on je najbližje. Pa gospod kaplan in dopisnik Slovenskega Gospodarja se ne bojita loparja. Jaz še vedno trdim, da se za podobor S. K. Z. samo tri učiteljeve roke niso vzdignile in ne več. Na stotine priči to potrdi. Trdim, da je to dobro znamenje za Kmečko zvezo, in sem celo srečen, da kmetje in delavci tako samostojno nastopajo brez liberalnih učiteljev. Nam je že davno znano, da so liberalni učitelji nasprotni kmečkemu stanu, zato pa v našem taboru nimajo prostora. In vedno se še obreguješ na cerkveno opravilo. O ti ubožec, na duhu, tebi je pač vse eno, je cerkveno opravilo ob 1/3, ali 1/4, ker ti še tam itak ne znaideš. V prihodnji številki tega lista ti hočem pojasniti, ako sam ne veš, kako je nastal tibi skajen blagoslov. Mi tudi mislimo, da si ti za nas tukaj, ne mi ga tebe. Torej drži se svojega stanovskega poklica, in pusti kmečki in duhovski stan pri miru, saj si posebno pri zadnjih veliko dobrot užival in za hvaležnost pa z loparjem udrihaš. Na tak način pač ne boš za liberalno stranko ničesar dosegel. Bodi prepričan, da se tukaj ne bojimo tvojega loparja in tovarišev liberalcev. Pomilujem g. Lešnika, učitelja na Vuzenici, da ga je moj dopis v Slovenskem Gospodarju tako dregnil, da je z zobmi zaškrtal. Nečem se z njim ukvarjati, akoravno me imenuje nesramnega lažnjivca, pa, ako hoče, podava si dokaze. Pozivlje me, naj stopim z imenom v javnost. Moja častna beseda je, da pridem z imenom v javnost, če tisto stori nasprotni dopisnik. Dotlej pa imenujem tudi jaz dopisnika Narodnega laži-liberalnega Lista nesramnega lažnjivca. Kmečki stan na plan — liberalni učitelji pa na stran.

m **Makole.** Jubilejno slavnost je izvenredno lepo obhajalo katoliško slov. izobraževalno društvo. Vkljub nasilnemu deževju zbralo se je na stotine ljudstva. Videti je bilo gostov iz daljnih krajev in iz sosednih župnij. Posebno gre čast našim vrlim sosedom iz Studenic in iz Laporja. Hvala vam, dragi sosedje, povrnemo vam poset ob prvi priliki. Hvala tudi domačinom, ki so tako prijazno in ljubeznjivo sprejeli dobro došle goste ter se tako prijateljsko vedli z njimi celi čas in jim pokazali, kako močno napreduje po organizaciji uljudnost in samozavest izobraženih mladine. V najlepšem redu se je vršila slavnost, kar pričajo visoki gostje iz grajsčine Stattenberg, kateri so posebno izražali svoje zanimanje in zadovoljnost s prijaznimi prireditvami pri nastopu domačega mešanega pevskega zbora v kmečkih oblekah! Predstave diletantnih iger, sv. Neže, „Kukavice, modre ptice“ in „Čevljar“ so se krasno obnesle. Gledalci so poslušali z velikim zanimanjem. Res, čudili smo se, da se zamore kmečka mladina naučiti tolike spretnosti.

m **Makole.** V občo željo gostov na zadnji slovesnosti priredi „Kmečka zadruga“ v Makolah s pomočjo „Izobraževalnega društva“ še vdrugič veselico, pri kateri bo igrala domača godba mladeničev, pel polnoštevilni mešani pevski zbor in se bodo ponovile diletantne igre. Veselica bo torej v nedeljo, dne 23. avgusta ob pol 4. uri popoldne v prostorih vulgo Georgovih. Kdor ni bil zadnjič pri slovesnosti, naj blagovoli pohiteti v Makole v nedeljo in pričal se bo o resničnosti dopisa iz Makol.

m **Sv. Peter** pod Mariborom. V „Našem Domu“ naznanjena veselica se ne bo vršila 30. t. m., ampak se preloži na poznejši čas.

m Mladeniški shod. Meseca septembra se bo vršil v slovenjebistriškem okraju velik mladeniški shod. Mladeniči, na delo!

m Sv. Lenart v Slov. goricah. Dne 30. avg. t. l. priredi podružnica čebelarstva društva za okraj Sv. Lenart v dvorani g. A. Arnuša po večernicah čebelarški shod. Predaval bo čebelarški potovalni učitelj g. Jan. Juvančič. Po shodu priredi „Katoliš. bralno in gospodarsko društvo pri Sv. Lenartu“ prosto zabavo s petjem, deklamacijami ter z govorom o sinu Slovenskih goric, dr. Jožefu Muršecu. Ker je vstop prost, je pričakovati obilnega obiska.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Na tukajšnji c. kr. sodnji obesi se je dne 17. avgusta bela zastava. To se je letos že drugič zgodilo.

m Sv. Andraž v Slov. gor. Pri streljanju povodom cesarske slavnosti dne 18. t. m. je pri basanju možnarjev Anton Salomon ravnal tako neprevidno, da mu je šel cel strel v trebuh, katerega mu je tako razmesaril, da so mu izstopila čreva. Nesrečnež je kmalu izdahnul.

m Bralno društvo pri sv. Lovrencu nad Mariborom priredi dne 30. avgusta jubilejno slavnost v proslavo 60letnega vladanja Nj. vel. svetlega cesarja v vrtu gosp. Skaceja.

Ptujski okraj.

p Vurberg pri Ptuj. Dne 3. avgusta smo imeli po večernicah vrtni koncert pri g. Tomažu Golob. Nastopil je šmartinski tamburaški zbor. Ljudstvo se je udeležilo v obilnem številu. Veselo je bilo poslušati naše slovenske fante, ki so veselo prepevali narodne pesmi. Priporočale so se vžigalice „V prid obmejnim Slovincem“ in geslo „Svoji k svojim.“ Mladeniško gibanje naj zanese narodno misel v sleherni slovensko hišo.

p „Stajerc“ in resnica. Kakor znano, ima Stajerc resnico vedno na jeziku, ali bolje na papirju; pa res samo na papirju. Dokaz 1. V zadnji svoji številki, od dne 9. avgusta je moral resnicoljubni Linhart preklicati celi podlistek, tri velike kolone! Kaj pa je bilo v tem podlistku? Linhart je pisal o nekem gornještajerskem župniku, kako je ta priproste ljudi ob letošnji suši goljufal in sleparil in iz stiske ljudi si delal dobičke; sedaj je pa moral Linhart zapisati, da vse to ni res, ali po domače: „Stajerc“ se je debelo zlagal in obrekoval. Glejte, tako „Stajerc“ ljubi resnico. Dokaz 2. „Stajerc“ sično ljubi katoliško cerkev in se zelo zanima za kat. duhovnike. Zato pa udriha po veri in cerkvi in vsaki nje ni napravi in sploh po vsem, kar je s cerkvijo le količkaj v zvezi. V isti številki, od 9. avgusta, kliče državno pomoč zoper navado streljanja ob cerkvenih slovesnostih. Da je ptujski občinski svet zadnjič, dne 2. avgusta ob priliki jubilejne slavnosti nemškega veteranskega društva dal streljati, to seveda ni nič hudega; samo pri cerkvenih slovesnostih streljanje, je grozovita nesreča in hudobija. Tako ljubi „Stajerc“ resnico in katoliško cerkev! — Bomo se nadalje zasledovali „Stajerc“? — Ljubezenske dokaze!

p Sv. Bolfank v Slov. gor. V noči od 7. na 8. avgusta so dosedaj še neznani zlikovci vlomili skozi okno v trgovino g. Čučka ter odnesli za 80 K denarja, za 500 K pa različnega manufakturnega blaga. Orožništvo že zasleduje zločince, a dosedaj še brez uspeha. — Precej mladencev že nosi tu mladeniške znake, a jako mnogo jih je, kojih prsa ne diči krasni S. M.-znak. Mladeniči, na noge, in pridno naročajte in nosite nove znake.

p Sv. Barbara v Halozah. Neka nedoslednost naših naprednjakov se kaže v tem, da so kljub agitaciji takozvanih naprednih časnikov agitirali letos za bernjo tistemu orglavcu, ki lani se stanovanja ni dobil od njih, ampak v dežju in blatu hodil opravljat cerkveno službo, letos, ko ni več pri nas v službi, pa mu ponujajo zbircu. S čim se jim je nekako prikupil, ali so sami tako klerikalni? Prej so vendar napravili zapisnik zoper njega, podpisali še niso obledeli in že so spremenili taktiko! Prav tako, usmiljenje je lepa čednost, imejmo jo do vseh, tudi do sovražnikov bodimo prijazni in ljudje se ne bodo mogli načuditi tolikemu velikodušju! Prav je, da ste nehali škropiti z gnojnicami kroga sebe, mir je prijeten nam in vam! Naj ostanejo ostri bojni načrti celjskega generalštaba zgolj na papirju, in dobro se bomo imeli — do jesenskih volitev!

p Stoprce. V torek 11. avgusta zvečer ob 7. uri začelo je goret pri Matevžu Kodrič, p. d. Lončarju v Grdini. Zgorela je hiša in vsa gospodarska poslopja, vsa obleka, pohištvo in ves živež; le živino so otili. Škode je 4000 K. Zavarovano je bilo pri banki Slaviji za 1200 K.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na predlog g. Ivana Trauna, trgovca na Ptujski gori so darovali sorodniki, zbrani v hiši g. župana, našemu bralnemu društvu 13 kron 30 vin., za kar se odbor vsem darovalcem, posebno pa vrlemu gospodu Traunu iskreno zahvaljuje.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Tukajšnji požarni brambi so darovali gostje, zbrani v veseli družbi pri g. Napastu po g. Francu Traumu 7 kron 40 vin., za kar jim izreka v imenu društva zahvalo Jožef Planinšek, t. č. načelnik.

p Rogatec. Naš okrajni zastop je sprejel predlog, da se učiteljem zvišajo plače.

p Bralno društvo pri Sv. Miklavžu pri Ormožu priredi dne 30. avgusta 1908 koncert s tamburanjem in petjem v prostorih in vrtu g. Antona Golenko. Začetek ob 3. uri popoldan. K obilni udeležbi Vas uljudno vabi odbor.

1 Št. Jurij ob Ščavici. V sled nepričakovanih ovir smo morali veselico našega Bralnega društva preložiti na 27. septembra.

Slovenjgraški okraj.

s Slovenjgradec. Veselica, ki se je v nedeljo vršila v prostorih narodnega doma v Slovenjgradcu, je v kljub deževja še precej vspela. Kakor dragocen biser se pri tej priložnosti lesketa izvanredna požrtvovalnost gospe Blažnovce in gospo Judničevih od Sv. Vida, ki ni samo posnemanja, ampak naravnost občudovanja vredna.

s Šoštanj. Z ozirom na pisanje celjskih listov se nam je vposlala ta-le izjava. Podpisana izjavljata drage volje, da, ko sta prišla dne 6. julija, t. l. k. č. g. Ivanu Govedič, prosit ga blagohotne podpore za, snujočo se požarno brambo, g. župnik niti najrahljeje ni namignil s kako besedico, naj bi bil poveljni jezik nemški, pod tem pogojem prispeva 50 K. Nasprotno, ko se je govorilo, da bo poveljni jezik slovenski, je gospod župnik izrečno dostavil: „Seveda, saj ne more drugače biti“, je vstal, šel v drugo sobo ter nama prinesel 50 K, za kateri velikodušni dar se sva dostojno zahvalila. Toliko resnici na ljubo. Družmarje, 10. avg. 1908. J. Dvornik, načelnik; Josip Rotnik.

s Zavodnje. Kako se naše ljudstvo zanima za napredek v gospodarstvu, pokazal je zopet podučni shod na Veliko Gospojnico, na katerem je g. Gorican predaval o sadjarstvu. Mnogoštevilno zbranim kmetovalcem, celo daleč iz sosednjih župnij so prišli, je poljudno razlagal o narejanju sadnega mošta, potem o sadjarstvu in vsodbujanju pridelnemu zasajevanju in gojenju sadnega drevja. Ob koncu se je naročilo mnogo sadežev iz deželne drevesnice in sicer tistih vrst, katere je gospod potovalni učitelj spoznal za primerne za ta že precej visoki kraj, ki se bodo sadili v jeseni. Tako je prav. Samo roke križem držati in tožiti čez slabe čase, ne pomaga nič. Čase si zboljšujemo tudi sami!

Konjiški okraj.

k Konjice. Kmečka posojilnica in hranilnica je imela v prvem četrtletju svojega poslovanja 161.011 K prometa. Nespametna želja nasprotnikov se tedaj ne bo uresničila. Hvalevredno je zlasti, da se tudi člani nadzorstva prav z veseljem zanimajo za njen razvoj. Vendar pa pogrešamo še mnogih, ki bi lahko pristopili kot člani, in mnogih, ki bi lahko svoj prihranjen denar drugje vzdignili in vložili pri svoji kmečki hranilnici. Kmetje, zavedajmo se svojih dolžnosti, podpirajmo vsi le kmečko hranilnico, dobiček bo naš in nihče nam nič ne more. Ugodnosti pri naši kmečki hranilnici so pa itak večje, kakor pri vsaki drugi v Konjicah, bodisi za vloge ali za posojila.

Celjski okraj.

c Celje. Na Ostrožnem je umrla posestnica Marija Ocvirk, mati 14 otrok. Bila je 51 let omožena in 7 let vdova. Vse svoje otroke je vzgojila v krščanskem duhu in jih postavila na trdna tla. Za njo žaluje še 9 živih otrok in kakih 50 Ocvirkovčev. — Lahka zemljica blagi materi.

c Celje. Razmere na naših poštah se še ne mislijo zboljšati. Ni dosti, da imamo nastavljene samo nemške uradnike, ki razumejo slovenščino malo ali skoraj nič, ti uradniki in uradnice so poleg tega tudi strastno zagrizeni nasprotniki vsake slovenščine, ne tako slovenskega kruha. Skoraj vsako slovensko brzojavko skvarijo in popačijo ali nalašč ali pa so nezmožni za kak brzojavni urad. Slovenski listi dan na dan prinašajo take brzojavne skvarjene slovenske stavke. Tako je napravila celjska uradnica zadnjič iz „Celjsko katoliško narodno dijaštvo pošilja pozdrav“. „Belsko katoliško narodno društvo Vas iskreno pozdravlja.“ To očito kaže, da je dotična nezmožna za svoj posel. Opozarjamo poslane, da si take stvari notirajo in o priložnosti porabijo.

c Celje. Celjski nemški list Deutsche Wacht vzdržujejo nemški celjski trgovci in gostilničarji, ki so popolnoma odvisni od slovenskih odjemalcev. Vključ temu si drzne ta nesramen list, na nezastidljiv način smešiti, pobožno slovensko ljudstvo, ki se je udeležilo letošnjih cerkvenih slovesnosti ob porciunkuli. Opisuje naše ljudstvo kot najbolj zane-marjeno, zavrženo in neomikano. Prepričani smo, da bodo celjski nemški trgovci in gostilničarji za to dobili primeren odgovor!

c Braslovce. V ponedeljek, dne 10. t. m. se je poročil gospod J. Berliš, posestnik in krojaški mojster v Velenju z gospodično Fani Muhovic. Bilo sredno!

c Nazarje. Mladeniški shod dne 30. avgusta obeta biti veličasten. Mladeniči od blizu in daleč se že veselijo in pridno agitirajo. Tako je prav. Dan 30. avgusta je vaš praznik in zato ta vaš praznik obhajajte kakor mogoče slovesno. Na shodu se bo

govorilo tudi o telovadbi in o alkoholizmu. Mladeniči, agitirajte!

c St. Jungert pri Celju. V št. 31. Slov. Gospodarja je nek dopisnik nekoliko podrezal naše SL. kat. km. izobraževalno društvo z opombo, da naj bi se društvo preselilo k fari, kar je imel z ozirom na boljši razvoj društva tudi prav; samo ko bi tudi po drugih okoliščinah oz. vaseh naše župnije bilo kaj zanimanja za društvo. Znano je, da se je naše društvo pred nekoliko leti že bilo preselilo s Podgore k fari v šolske prostore z namenom, da bi se bilo razširilo po celi župniji. Ker se pa, razven par izjem, ni oglasilo nič udov, je odbor sklenil, da se prestavi sedež društva nazaj v Podgore (Sv. Jungert). Iz te okolice je namreč največ udov. Če pa bi se oglasilo zadostno število udov iz drugih okolice, potem se lahko po sklepu odbora društvo spet preseli, sicer pa ne.

c Iz Gornje Ponikve. Danes dne 16. avgusta so slavili naši mladenci svoje slavje. Zbralo se jih je okoli 40, skoraj vsi iz domače župnije v sobi „Bralnega in pevskega društva“, da ustanove svoj „Mladeniški odsek“. V imenu predsednika M. Jezernika jih je pozdravil g. organist Pečnik in se jim zahvalil za tako obilno udeležbo. Želi, naj bi prišli vsakokrat v tako obilnem številu, kadar bi se jih vabilo. Nato razjasni domači gospod bogoslovce M. Vrzelač pomen in potrebo organizacije. Tovariš Aršek nadaljuje: vse se organizira, da si pomaga do boljše bodočnosti, kmetje v kmečki zvezi, učiteljstvo v narodni stranki, židje v kartelih, delavci pod praporom socijalne demokracije ali krščanskega socijalizma, le kmečki mladenci so se zapuščeni. Zašto se je letos ustanovila „Mladeniška zveza“, ki ima namen združiti vse slovenske mladence, da se z združenimi močmi izobražujejo, si pomagajo do boljše bodočnosti in skupno branijo svojo domovino, sveto vero in materin jezik. Tej zvezi načeluje mladenci Žebot iz St. Ilja ob nemški meji. Glavni odbor je v Mariboru. Ustanovili se bodo pa tudi okrajni pododbori in takrat bo dolžnost vsakega izmed nas, da pristopi k tej zvezi. Njen znak je ščit z zelenim križem na slovenski trobojnici in črki M. S. Ta znak bodi obenem tudi znak našega kluba. Pravega slovenskega mladenciča ni sram javno v znamenju kazati, da je Slovenec in sicer veren Slovenec, ki je pripravljen vedno ščititi ti dve svetinji, ki mu jih je izročila mati, že v zibelki, sv. vero in svoj jezik. Za predsednika so si izvolili vrlega mladenciča Lovrenca Kos, ki si bo vedno prizadeval, da klub ne bo zaspal. Imel bo vsak mesec svoje seje s kakšnim predavanjem. Pri klubu je na trideset domačih fantov. Pristopilo je sedemnajst novih. Društven znak jih je naročilo blizu petindvajset. Obljubila je večina, da se bodo udeležili shoda „Mladeniške zveze“, ki bo 30. avgusta za domači okraj. V avgustu in septembru bo napravilo naše društvo vsako nedeljo in praznik, kakšno predavanje. Med drugim nas obišče gospod Vlado Pušenjak 8. septembra. Mladeniči, s skupnimi močmi naprej do boljše bodočnosti!

c Sladkagora. Dekliški shod na Sladkigori, dne 9. avgusta je bil silno vesel. Nad 1500 deklet iz Marijine družbe in drugih deklet je prišlo k sladkogorski Mariji na božjo pot, da bi našle pri njej pomoč in varstvo. Ko so prišla dekleta v procesijah, šla so jim domača dekleta v belih oblekah nasproti. Ob 10. uri je bila krasna prdiga in potem slovenska sv. maša. Med sv. mašo je bilo skupno sv. obhajilo za dekleta. Prekrasno so popevali novi sladkogorski pevci in pevke. Za to si je prizadevala najbolj gospodična Ljudmila Kpkljč, ne pa učiteljica g. Angela Jaklič, kakor se je zadnjič po pomoti napačno poročalo, ki ni v Marijini družbi. Gospodični Koklič pa izrekamo Marijine hčerke zahvalo za njen dosedanjji trud in jo lepo prosimo, naj še bo zanjaprej naša sestra. — Več sladkogorskih deklet.

c Laški trg. Dne 2. t. m. se je vršil občni zbor tukajšnje hranilnice in posojilnice. O stanju hranilnice in posojilnice je poročal gosp. nadrevizor Vladimir Pušenjak, ki je isto ravnanje natanko reviziral, in iz poročila se vidi, da zadruga lepo napreduje. Zanjaprej pa še bo seveda bolj napredovala, ker ji je odvzet dolg, katerega je bilo naložilo propadlo konzumno društvo. Sklenilo se je tudi, pomnožiti odbor, ki se je tako-le sestavil: Č. g. Franc Časl, načelnik, Ignac Sajtl, Miha Gunzek, Jožef Kolarič, Jožef Sluga, Andrej Rebozu, Krajnc Jurij, Alojz Sipek, Martin Zveplar, Ferdinand Tropej, Ferdinand Rozman, odborniki. Končno je še govoril g. Vladimir Pušenjak o kmečkem vprašanju, dasiravno precej na dolgo, pa so ga zborovalci vendar z zanimanjem poslušali.

c Ministrski predsednik baron Beck je daroval požarni brambi in tamburaškemu klubu v Gotovljah vsakemu po 50 kron.

c Iz Gotovelj. Ministrski predsednik baron Beck mudi se sedaj na tukajšnjem svojem gradu Plevna, ker ima baje 14 dnevni dopust. Takaj biva sedaj večino z svojo visokorodno obitelji, kjer se praznuje 80letnica rojstva njegove visokorodne matere vdove Heziliie pl. Beck, roj. 13. avgusta 1828. Ministrski predsednik, kakor tudi vsa njegova rodbina rada prav domače obneje s tukajšnjim občinstvom iz okolice Sv. Jederti, Gotovelj in Loznice. Za mnogo ubožnejših rodbin prav očetovsko skrbi, ter jih bogato obdaruje in obiskuje na njih domu. Ob priliki že prej imenovane 80letnice pa so hoteli vsem okoličanom prirediti posebno veselje. Povabili so vse občane iz okolice Gotovelj

c **Loka** pri Zidanem mostu. Naši liberalni gospodje postajajo od dne do dne bolj nesramni. Vrhunec svoje surovosti so pokazali s pismom v Nar. Listu, št. 30. dne 23. julija. Gospodje, roko na prsi! Izprašajte svojo vest, je-li pri vaši poštenosti vse v redu? Pometajte raje pred svojim pragom in videli bode, da delo ne bo zastoj. Vsekakor vam zna to več koristiti, kakor da vlačite na dan neznatne pogreške 14 letnega dečka, katere pokriva celo desefletje. Drugim očitate kriva pota; so-li vaša pota povsem pravilna? Vašo „Reiffeisnovko“ ste spravili v staro šolo, ne da bi bilo to pri kaki seji šolskega sveta kedaj dovoljeno, ali sploh predlagano. Sploh je dopis v Nar. Listu tako netočan, da, ako ne-bi mi od zanesljive strani vedeli, kdo je avtor, ne-bi mogli misliti, da ima ta gospod za en pošten dopis tako malo zmožnosti. Izraz: „še moker za ušesi“ n. pr. je prvič otročji, drugič pa jako slabo odgovarja omiki. Tisto mazilo pa lepo sami uporabljajte, pa pridenite še malo

Šolsko leto se prične — ako niso za posamične oddelke določene izjeme — z dnem 16. septembra in konča dne 15. julija. Hospitantje smejo vstopiti tudi med šolskim letom, ako to prostor dopušča. Za domačine je pouk na vseh oddelkih brez

V ponedeljek, dne 10. avgusta ob 3. uri popoldne zaorijo naenkrat močni glasovi iz 400 slovenskih grl. „Sv. Marija, prosí za nas, sveta devic devica, prosí za nas, Mati usmiljena, usmili se ti nas, s svojim plaščem pokrivaj ti nas.“ tako doni proti nebeskemu svodu. Slovenci imajo svoj slovesen vohod v Marijino Celje. Ves trg je na nogah. Stevilni Dunajčani, letovčarji v Marijinem Celju, gledajo in po-

slušajo. Kdo so ti, vpraša eden drugega. Kako lepo pojejo! Mi smo pa tako ponosno korakali v cerkev. Slovencev ni treba biti sram, pravi nek mož tik mene. — V cerkvi je imel uvodni govor župnik Pankeci Podgorci. Že pri uvodnem govoru so se lesketale solze v očeh romarjev. Tako lepo je razložil propovednik štiri namene, zakaj smo prišli v Marijino Celje. Prišli smo moliti za sv. Očeta, prišli smo, da priporočamo našega vladarja Marijinemu varstvu, prišli smo obhajati Marijin jubilej, prišli smo, da svoje lastne potrebe in težave Mariji potožimo.

Po pridigi so šli vsi romarji svoje duše umivati, da se prihodnji dan pokažejo neomadeževani in čisti pred božjim Sinom in Njegovo Materjo. Umivali so se v krvi Kristusovi. In umili so se lepo, tako, da je Marija morala imeti veselje, ko smo se zvečer pred njenim oltarjem prikazali zaupno s svojimi duhovniki, da napravimo obhod okoli cerkve in zmolimo večerno molitev. In zopet je zadonela slovenska pesem Mariji na čast, priklopela je, iz čistih, umitih src in donea je gor do trona Matere božje. Ob vseh voglih pa so stali tržani, letovčarji in romarji ter nas občudovali. „Prosim“, s temi besedami stopi neka gospa k meni, „povejte mi, kdo so ti romarji!“ In ko sem ji povedal, rekla je: „Ta pesem pride pač iz srca, ta narod mora reš Marijo ljubiti.“ In solznat biser se prikazuje v njenem lepem očesu. „Da“, ji rečem jaz na to, „moj narod je Marijin narod.“

In šli smo k počitku, kaj pravim, k počitku! Nismo mogli spati od samega navdušenja, od samega koprnenja. Že ob tretji uri zjutraj so hodili romarji okoli cerkve in čakali, da se odpre, da pohite zopet pred tron milosti polne kraljice. In zopet so peli Slovenci tako lepo, tako navdušeno, da so jih drugi romarji prosili, naj tudi pri njihovih mašah pojejo.

V torek se je oznanjevala izza lece trikrat beseda božja. Lepo se je skrbelo za Slovence. (Konec prihodnjic.)

Najnovejše novice.

Kmetijsko bralno društvo v Staremtrgu ima dne 23. avgusta po večernicah veselico v proslavo cesarjeve 60 letnice na vrtu gosp. Rud. Petriča. Vspored: 1. Slavnostni govor. 2. Cesarska pesem. 3. „Požigalčeva hči“, resna igra v petih dejanjih. 4. Narodna godba. 5. Prosta zabava. Vrli gostje dobro došli! Odbor.

Romanje v Brezje. Prišlo nam je veliko vprašanj, ali se bo še letos priredil skupen vlak na Brezje k Mariji Pomagaj. Odgovorjamo, da se sedaj vršijo pogajanja z železnično upravo. Če bodo imela dovoljen uspeh, se namerjamo napraviti skupno romanje v prvi polovici septembra. Upamo, da nam bo prihodnji teden mogoče, dati določen odgovor.

Gasilno društvo v Cezanjevih priredi v nedeljo, dne 23. avgusta tombolo v prostorih g. Ivan Slaviča na Kamenščaku. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Peter pod Sv. Gorami. V nedeljo 30. avg. popoldne se vrši pri Sv. Petru zborovanje K. Z. Govorita gg. dr. Korošec in dr. Jančič. Kmetje, pridite.

Lištnica uredništva.

Radi pomanjkanja prostora smo odložili za prihodnje številko: Sv. Jurij ob juž. žel., Celje, Rečica. Zusem: Preosebno. — Čadram: Brez podpisa v koš. — Sv. Vid pri Grobelnem: Taki slavošpevi gospodom pogosto niso ljubli. — Nova Stitja pri Gornjem gradu: Preosebno. Velika Nedelja: Preosebno in žaljivo. — Sv. Urban pri Ptuj: Brez podpisa v koš.

Vabilo. Posojilnica v Ormožu

vabi svoje zadruženike na

občni zbor,

kateri se bode vršil v soboto dne 29. avgusta 1908 v Ormožu.

Ormož, dne 14. avgusta 1908.

Načelnstvo.

706

Pojasnila o inseratih daje

upravištvu samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 14. avgusta 1908.

Trst . 65 75 86 19 23
Linc . 28 60 90 65 38

Išče se stanovanje za 1 dijaka pri kršćanski narodni rodbini. Poaudbe na: Marija Ritonija v Poljčanah. 707

Proda se lepo posestvo. 10 oralov njiv in gozda vse skupaj. Veliko gospodarsko poslopje, 4 sobe, v hlevih je prostora za 20 glav živine in lep sadonosnik. Cena 9200 kron. Vpraša se pri Francu u Čerč na Bohovi, p. Hoče. 698

Gostilna dobro dočeta, prodaja tobaka brez konkurence, žganja, pol ure od žel. postaje, prav na lepem prostoru, zidano z opeko krito poslopje, 3 orale njiv, en travnik, se radi družinskih razmer. Kje, se izve pri Francu u Jezovšček, žel. čuvaj, postaja Hoče pri Mariboru. 700

Vičar s 4 delavnimi močmi za obdelovanje 30 oralov velikega vinograda, zmožen zlahtnenja in novega nasada, se išče. Vpraša se pri g. Fregl, upravitelj v Framu. 697

Organisti pozor! Prodajam harmonium v prav dobrem stanju, s 6. spremeni, od tverke J. Lenarčič, Vrhnika; star je še 5 let ter prav malo rabljen; prodajam prav po nizki ceni, na ogled in na poskušnjo vedno na razpolago pri Anton Slabšak, nekdanji organist pri Sv. Jederti, Laško. 701

Izvrstno dobro dočeta dostilna in trgovina z mešanim blagom, pol ure od Maribora v najlepšem kraju za izlet mestjanov, pri veliki cesti hiša je novozidana in z opeko krita, ima dve sobi za gostilno 1 kuhinjo, 1 sobo in čumnat. Prodajalnica, 2 kleti. Gospodarsko poslopje je zidano, z opeko krito, ima kuhinjo. Hlev za 6 glav goveje živine, 3 svinjaki, mlatnica, magacin in kolarica za voze in stelo in ledenica; k temu spada lep velik vrt, sadonosnik in travnik, njive in gozd, skupaj 10 oralov. Zraven spada vse gostilniško in trgovsko pohištvo in za gostilničarja, trgovca in mesarja prav primerno. Cena je 27000 K. Vknjiženih lahko ostane 10000 K. Več o tem pove Franc Podlipnik, Thesen 37, Maribor. 702

V najem se da ali prodajati pod prav ugodnimi pogoji popolnoma na novo urejen, dobro ideo umetni mlin v Gor. Poljskavi. Mlin žene zelo močen potok. Pri mlinu je veliko skladišče, gospodarsko poslopje in nekaj zemljišča. Več se izve pri Karolu Novák-u, posestniku v Hočah pri Mariboru. 693

V zavodu šolskih sester v Celju se vsprejemajo učenke in šoli odrasle deklice na stanovanje in hrano; te imajo priložnost učiti se vsakovrstna ročna dela, hospitalitativni otroškim vrtcu in vaditi se v gospodinjstvu. 694

Oproščenje.

Vsakomu človeku obojega spola, posvetnega ali duhovskega stanu prosim za odpustanje, ako sem ga kjerkoli skoz kakšno nepremišljeno besedico (direktno ali indirektno) razžalil na njegovi dnšni ali posvetni časti.

Maribor, dne 17. avg. 1908.

A. Schmitt,
Franc-Jožefova cesta.

699

Lepo posestvo 1 1/4 ure od Maribora, 6 1/2 oralov, lep prostorni hram, 2 hiši, kuhinja, preša, hlev za 3 krave, svinjaki vse v dobrem stanju, 3 orali prav lepega gozda, 1 oral vinograda to drugo njive, travnik in sadonosnik, vse lepo. Cena 6000 K ostane lahko 3000 K. Več pove Franc Podlipnik, Thesen 37, Maribor. 705

Izvrstno lepo posestvo eno uro hoda od Maribora, blizu glavne ceste, meri skupno 35 oralov najboljših njiv, travnik, velik sadonosnik in lepa gozda. Hiša je velika, zidana in opeko krita, štiri sobe, kuhinja, predhiša, klet itd. 2 hleva, prostor za 16 glav goveda in 1 — 2 konja, v dobrem stanju s slamo krita, potem opel mlaticnica, kamre in preša, z opeko krita, svinjaki v dobrem stanju ena huda, ki stoji hiša, hlev itd. za majerja, 10 oralov zemlje, travnik, vinograd, njiva gozd, k temu bližje vsi letošnji pridelki, veliko krme, slame, žita, gospodarsko orodje in stroji, 9 glav živine, 1 konj, 15 svinj, vozovi itd. Se takoj prodaj. Cena 32000 K. Zivina in farnost je sama čez 6000 K vredna. Več pove Franc Podlipnik, Thesen 37, Maribor. Vprašanja s pošto znamko. 704

Izvrstno lepo posestvo 1 1/4 ure hoda od Maribora, 1 1/4 ure od farne cerkve in šole, gosposka hiša s 4 sobami, 1 kuhinja, kamra, preša, klet, gospodarsko poslopje ima 3 sobe, kuhinjo, perilno kuhinjo, svinjak s 4 predelki, hlev za 8 glav živine in velika kolarica, vse novo, močno zidano, z opeko krito in po vseh lokalih in vrtu so vodne cevi napeljane; k temu je 40 oralov dobrega zemljišča, skupno in posamezno 20 oralov gozda, kateri je lep in poln drugo travniki, njive, sadonosniki in vinograd z ameriško trto, čez 1000 lepih sadnih dreves, ki so prav polna in tudi izdaten kamenolom ob trdi cesti in k temu še bliži vse kmečko orodje, vinska posoda, vsa krma, katere je veliko, vsi letošnji pridelki in dve kravi, se takoj pod roko prodaj. Cena je 29000 K. Vknjiženih lahko ostane 6000 K. Več se izve pri Franc Podlipnik, Thesen 37, Maribor. 703

Dimnikarski pomočnik, zmožen nemščine in slovenščine, se sprejme pri g. Viljem Gröger, Rathausplatz št. 4, Maribor. 669

Kamni, s katerimi se melje sadje, se dobijo pri g. Vorih Breznik, Marija Snežna p. Cmurek. Od tankaj odvzeti stanejo 2 do 36 K. 672

Sedlarski pomočnik se takoj sprejme v stanovitno, čezizumno delo pri: Andrej Hribnik-u, sedlarskemu mojstru v Črni pri Prevaljah, Koroško. 632

Proda se posestvo, pol ure od Loč ali 10 minut od okrajne ceste oddaljeno, obstoječe iz enega gospodarskega, enega viničarskega poslopja, v dobrem stanju, en gozd, vinograd, sadonosnik in njiva. Vse natančneje se izve pri Janez-u Zdolšek, posestnik, Podol, p. Sv. Duha-Loče. 664

Kdo sprejme 15letnega češkega dečka za rabo pri delu v vinogradih ali v sadonosnikih? Naslov in pogoji naj se naznanijo uredništvu „Slov. Gosp.“ tekoma 14 dni pod šifro „Ceh“. 686

Lepo malo posestvo je na prodaj pri Sv. Roku-Rogatec. Obstojee iz hiše, hleva, kleti in ške-dnja. Dvorišče s sadjem. Lepa njiva, vrt vse na ravnini. Posebno prilicno je za profesionaliste, katerih tukaj primankuje: čevljarje, mizarje, kamnarje in zidarje. Proda se takoj za 1700 K. Več pove Matevž Križanec, Terlično št. 13, p. Rogatec. 679

V trgu Šmarje pri Jelšah se iz proste roke prodaj hiša z vrtom, travnikom in njivo pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri Martin Debelak-u, posest. in župan pri Sv. Mohorju. Pošta Rogaška Slatina, Štajersko. 680

Priden učenec, poštenih boljših starišev, z dobrim šolskim spričevalom se sprejme pod ugodnimi pogoji v trgovino mešanega blaga pri g. Ferd. Herzogu v Ljutomeru. 684

Proda se, iz proste roke, pod zelo ugodnimi pogoji posestvo v Letuš-u, Savinjska dolina, obstojee iz novozidane hiše ob cesti z lepim sadnim vrtom, s pripadajočim gospodarskim poslopjem, devet njiv, troje travnikov, in dva lepo zaraščena gozda. V kuhinjo je napeljan vodovod, zraven ceste je tudi dober kamenolom. Oddaljeno je četrto ure od kolodvorja Rečica na Paki. Cena po dogovoru. Resni kupec naj se oglasi pri posestniku Franc Goltnik-u istotam. 682

Dijake nižjih razredov sprejemem v celo oskrb. Srečko Pirc, nadučitelj v pok. Maribor Reiser-gasse 18. 688

Vsled odpotovanja v Ameriko prodam takoj harmonij ameriške vrste za 120 K. Več po dogovoru. Iv. Kocin, Komen, Primorsko. 691

Mlada, zelo izurjena kuharica želi priti za oskrbnico na kakšno posestvo ali za samostojno kuharico k dobri hiši. Razume vsa dela in ima dobra spričevala. Ponudbe na upravištvu „Slov. Gosp.“. 692

Protin,

revmatizem, trganje po udih, celo najtrdovratnejšo bol odstrani hitro in gotovo samo iz rastlinskih snovi sestavljeno na znotraj uporabljajoče „Remmlovo protinovo“ in revmatično olje. Mazanje na hasne nič. Steklenica z navodilom uporabe 6 K. Veliko sijajnih zahvalnih pisem. Kem. Pharm. laboratorij Karl Remmel, Landshut 687, Bavarsko.

Lepo posestvo v dobrem stanju, 2 hiši s 4 stanovanji in gosp. poslopjem, vrt z brajdami, se po ceni prodaj. Gselman Stefan, Tezno št. 19, Maribor. 639

Na posestvo v Slavoniji in sicer v fino hišo se sprejme spretna kuharica ali pa gospodinja, ki zna jako dobro kuhati. — V pomoč je kuhinjska dekla. Pl. č. 56 K. — Ponudbe s spričevali in sliko na uredništvu „Slov. Gosp.“. 666

Kupim vinske sode, naj si bodo novi ali stari, samo dosti v dobrem stanju za pošiljanje vina po železnici. Sodi morajo biti iz hrastovega lesa, mera, 56 do 2000 l. Prodaj pa tudi še bela, rudeča in črna vina, pristnost zjamčena. Cene prav nizke, po dogovoru. Se priporočam Josip Cotič, vinogradnik v Verhpoli, p. Vipava Kranjsko. 663

Proda se s štirimi stanovanji z vsemi potrebščinami, tudi kuhinja za pranje, svinjski hlevi in vrt; v hiši je tudi trgovina s koncesijo. Antonija Koletnik, Oberrothweinstrasse Nr. 36, Maribor. 661

Išče se učenec za zobotehniko. Kje, pove uredništvu. 659

Lepo posestvo, v lepi legi, 10 minut od St. Pavla, četrto ure od tovarne, hiša in gospodarsko poslopje novo postavljeno, 5 oralov njiv in travnikov, kakor tudi par minut oddaljena novozidana hiša s sadonosnikom, se prodaj skupno ali na drobno! Vse je v najboljšem stanju in tudi pripravno za gostilno ali drugi obrt. Popraša se pri Ferdinandu Vedeniku v St. Lovrencu pri St. Pavlu pri Preboldu h. št. 1. 258

Proda se hiša s štirimi sobami in tremi kuhinjami; zraven je tudi lep vrt in studenec; kuhinja za pranje in svinjski hlevi. — Cena 6800 K. — Vpraša se pri gospe Gselman, gostilna „Arbeitergruppe“ Novavas, Maribor. 662

Trgovski učenec z dobrim šolskim spričevalom se sprejme v trgovino A. Pinter v Slov. Bistrici. 660

Lepo posestvo v lepi rodovitni legi v Grušovi, fara Sv. Petra pri Mariboru okoli 10 oralov in sicer: 1 1/2 orala njiv, 2 1/4 orala gorice, polovica z lepim amerikancem nasajena, 2 orala lepega sadonosnika, 1 oral pašnika ter čez 3 orale najlepšega gozda za tesarstvo in kurjavo, potem gosposka hiša z lepo prešo in kletjo, ter viničarsko poslopje in hlev, vse v najboljšem stanju, se prodaj pod prav dobrimi pogoji zavoljo starosti. Na tanko se poizve pri lastniku Francu u Fras-u blizu cerkve Sv. Petra. 641

Enonadstropna hiša v mestu, zdrava lega, 4 stanovanja s 7 sobami, kuhinje, obednica in pri-teklina. Letni obrestni dohodek 137856 K, 8 let še prosta davka, se prodaj prostovoljno za 18.000 K. Vpraša se v Klostergasse 11, pri lastniku. 649

Radi preselitve se prodaj dobro ideočeta oštarija z vrtom sadonosnikom in njivo. Vsega skupaj je okoli dva orala. Oštarija leži 1/4 ure od Maribora, 10 minut od žel. postaje in od ene velike tovarne, 10 minut od farne cerkve, v veliki občini; cena je 9800 K, 1800 K ostane vknjiženih. Več pove Anton Logarič pri Sv. Miklavžu, p. Hoče. K vprašanju se naj priloži znamka za odgovor. 670

Čevljarški učenec se sprejme pri g. Koren Anton, Mlinška ulica št. 7, Maribor. 671

Prodajalka v trgovini mješovitih robe dobro izurjena, slovenskega in nemškega jezika zmožna, dobi mesto v trgovini Jožef Rožič-a v Pregradi pri Rogatecu. 677

Veliko posestvo pod imenom Jakob's hof se prodaj blizu cerkve Sv. Jakoba v Slov. gor. tik velike ceste. Posestvo se drži vse skupaj in meri blizu 90 oralov. Je dvoje veliko hišno in gospodarsko poslopje, ena vila, dvoje viničarsko poslopje, preša itd. Pričakuje se sadja, da se napravi 50 polovnjakov jabolčnice, 50 polovnjakov vina, do 30 vozov otave, potem koruza, krompir, ajda in vsa druga jesenska hrana. Nadalje je zrnje, pšenica, žito, oves, ječmen, veliko slame, 35 vozov sena, 20 glav goveje živine, 30 svinj in troje konj. Vso gospodarsko orodje stroji, posoda itd. Zivine se lahko hrani 50 glav goveje in 50 svinjske. Zemlja se razdeli v približno na 25 oralov travnikov, 85 njiv, 20 sadnih vrtov z pašnikom, 18 gozdov, 8 vinogradov, kateri so novo nasajeni. Proda se vse skupaj ali na kose, ker je več poslopij, da se zemlja lahko razdeli. Cena je 90.000 K, drugi pogoji se izvejo pri g. Anton Vrabl-u, trgovcu pri Sv. Križu blizu Ljutomera. 676

Štampilje

iz kavčuka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, Gosposka ulica št. 16. Vhod: Webergasse 3.

Solnčnike in dežnike, palice, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporočaj

P. Kostič
v Celju. 175 (1)

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kapiler št. 11.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjujejo prhljaj (dus-kine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 3 K 60 v, dva lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurisich, lekaruar, Pakrac Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem.

V malo dneh izide v založništvu v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 6, krasno opremljena

Jubilejna Družinska Pratika za leto 1909.

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod.

Letošnja „Pratika“ bo presegala po svoji krasni opremljeni in zbrani vsebini vse dosedanje izdaje, ker bo imela poleg obilice poučnega in zabavnega berila z mnogimi slikami tudi štiri krasno izvršene slike v trobarvnem tisku: **Lurške Matere božje, jubilarov papeža Pija X. in cesarja Franca Jožefa I.** ter izložbo „**Katoliške Bukvarne**“ v Ljubljani. **Katol. slov. ljudstvo!** Ta jubilejna „Pratika“ je edina naša pratika! Sezite pridno po njej; naj jo pozna vsaka še tako oddaljena slovenska hiša! — Zahtevajte pri trgovcih „**Družinsko Pratio**“ in ne dajte si usiliti nobene druge!

Kupujte in priporočajte le našo pratiko!

Glavno zalogo imajo: „**Katol. Bukvarna**“, prodajalna „**Katol. tiskovnega društva**“ in nekateri večji trgovci v Ljubljani.

Cena za razprodajalce pri naročilu do 100 kom. 17 vin. izvod, nad 100 kom. pa po 16 vin. 25

Sedaj je priložnost,

če hočete dobro in po nizki ceni kupiti, da si ogledate mojo veliko zalogo, belo pisano in drugo platno, mtr 32, 36, 40, 48 in 56 v. Druki in caji za ženske obleke mtr 40, 48, 56 in 60 v. Sateni novomodni, po 60 in 80 vinarjev meter. Cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah m po 80 v., K 1-20 in 1-40. Svilneni robci najnovejši po K 1-80, 2-40, 3-20, 4 itd. Perkarnati robci po 44 in 60 v. Caji za moške obleke po K 1, 1-20, 1-40 itd. Štofi za moške obleke v veliki izbiri po K 2-40, 2-80, 3-60 itd. Srajce za delavnik in praznike po K 1-20, 1-40, 1-60, 2-40, 2-80 itd. Najnovejša izbira kravata, ovratnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpasnikov. Cvilih belih in pisanih za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z veselo spoštovanjem M. E. ŠEPEG, Grajski trg št. 2.

Za veselice in druge slavnosti priporoča se svileni papir, v vseh barvah, konfeti, kače, papirne krožnike, razglednice itd. v največji izbiri. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami: VILKO WEIXL, Maribor, Gornja Gosposka ulica 33.

Svoji k svojim!

Nova trgovina
Fr. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegetthoffova cesta 33.

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnoglebov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

„CROATIA“

edina hrvaška kavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlinske itd. ter premičnine, kakor: lišne oprave, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Gornja št. 1.

Preselitev trgovine!

Naznanim slavnemu občinstvu, da sem se z mojo trgovino preselil v Poštno ulico št. 8, ter prosim tudi tukaj za cenjeni in mnogobrojni obisk. Z veselo spoštovanjem

FELIKS ROP,
trgovina z manufakturnim blagom, Maribor, Poštna ulica št. 8.

Samo

do 1. septembra se zaradi končane sezone prodaje cela zaloga letnega blaga po čudovito znižanih cenah.

V trgovski hiši
na debelo in drobno
R. Stermecki, Celje.

POZOR:

Edina narodna trgovina z manufaktur. in specerijskim blagom

L. Kuharič,
Oprom.

priporoča cenj. občinstvu svoje velike, nove zaloge. Cene nizke, postrež. točna. Kdor hoče dobro kupiti, mora v narodno trgovino priti.

Pohištvo!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otroške postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Zakaj?

kupujemo pri

JOŽEFU ULAGA V MARIBORU,

Tegetthoffova cesta št. 21.

Zato:

ker se tam dobi najboljšo blago po najnižji ceni in sicer za spomlad velika izbira za moške in ženske obleke, najlepše svilnate robce, predpasnike, žensko in možko perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste.

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premlete gline priznane najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strojno opremo, opremo za zid, za oboke, dimnike, rekontra-opremo, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamenarju A. Glasar-ju.

Narodna gostilna

Pri pošti

Maribor, Tegetthoffova cesta 49

priporoča vedno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mizice in tople jedi.

Mar. Meden.

F. Prull: mestna lekarna pri c. kr. orlu

Maribor, Glavni trg št. 15. poleg mestne hiše. **Kapljice za svinje** za rdečne bolezni. Je izvrstno in poskušeno zdravilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštne povzetju pošilja

Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše.

! SVOJI K SVOJIM!

R. Salmič, Celje

Narodni dom.

Največji in najcenejši očepert. ur — srebrne, zlatne in optične predmete. Harošite najlepši cink brezplacne.

!! Glavna zaloga **BARTHELENOVEGA** apna za poklajo !! Razne vrste travnega, detelnega, gozdnega in vrtnarskega semena priporoča

M. Berdajs

Maribor!
Sofijin trg

Pozor! Manufakturna trgovina RUDOLF HAVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejšo štofo za moške obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

Palma!

Gotova sreča vsem posestnikom živali je Palma, ki obvaruje boleznij in ozdravi vsakovrstno pernatost in štirinogato žival — bolno na prebavilih, krvi ozir. živcih in je bolezen: drislja, nahod, vnetje, prisad, davica (difterija), revma, protin, krč ozir. božjast. Ob Palma se živali naglo pitajo. Zdravim 6-8 krat ceneje nego bolnim! 1 K pošt. znak (nakazano 6 v več) prinese pošt. prosto Palma z navodilom. Spod 4 K naroč. ni povzetja! I. E. WEIXL, žival. živila, Maribor, Zofijin (senenski) trg št. 5. 229

Za 10 ozir. 30 K denarja, 12 ozir. 25 K Palma; trgovcem še poseben zaslusok in barveno slikane lepake.

PYRROL

je najgotovše sredstvo, če zbolijo svinje. Dobi se pristen le

v magdalenski lekarni v Mariboru,

Franc Jožef-ova cesta št. 1.

Cena steklenice z navodilom 60 vin.

Demetriij Glumac

kotlar

Ptuj, Poštna ulica

in MARIBOR, Kaserngasse št. 13

priporoča spoštovanim kmetovalcem kotle in najboljše bringalnice, pri katerih jamči za dobro in trpežno delo.

Popravki vsake vrste cene in hitro.

Kupujem stari baker, cink in mesing po najboljši ceni.

Franjo Horvat

cerkveni in sobni slikar,

Maribor, Kasinogasse št. 2

naznanja da se je preselil iz Gornje Radgone v Maribor ter se vedeč. duhovščini in p. n. občinstvu priporoča za slikanje cerkev v vsaki tehniki, altarnih slik in križevih potov kakor vse v slikarsko in plesarsko stroko spadajoča dela, od priproste do najfinejša izpeljave. Bralnim društvom se posebno priporoča za slikanje odrov.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gosfilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posvetbo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.